

VIETNAMO KARE

AMERIKAI TENKA NAUJAI APSISPRESŲTI

KO McNAMARA VYKO Į VIETNAMĄ. GALI BUTI PADARYTA NAUJA BOMBARDAVIMŲ PERTRAUKA. GEN. W. WESTMORELAND REIKALAUJA PASIŪSTI Į VIETNAMĄ DAR 100,000 KAREIVIŲ. FRONTE PASIRODĖ NAUJI SOVIETŲ GINKLAI. AMERIKOS VYRIAUSYBĖ ATSIDURIA PRIEŠ NAUJĄ POLITINĘ RIZIKĄ.

A. SINTAUTAS

Neseniai JAV gynybos sekretorius McNamara buvo nuvykęs į Pietų Vietnamą susipažinti su vykstančia karo padėtimi. Jo kelionė yra politinė ir, galimas dalykas, turi ryšio su prez. Johnsono ir sovietų premjero pokalbiais Glassboro. Po šių pasikalbėjimų Johnsonas pareiškė, kad su Kossyginu buvo tartasi ir dėl Vietnamo. Pats Kossyginas spaudos konferencijoje New York'e irgi patvirtino Vietnamo klausimo gvildinimą tarp jo ir Johnsono, o kartu, suminėdamas karo baigimo sąlygas, pridūręs, kad amerikiečiai turi sumažinti ir sulaukyti S. Vietnamo bombardavimus. Taigi bombardavimų sulaukimas tebelieka lyg pirmoji sąlyga, kuri buti turėtų prisvesti prie paliaubų derybų.

Tai sena užuomina, palaikoma net kai kurių JAV senatorių teigiančių, kad bombų karas yra be vertės. Senatorius Fulbright kiekvieną tolimą bombardavimą laiko karo plėtimu ir niekais verčiančiu Glassboro dvasia, kuri buvo sudaryta Jonssoho ir Kossygino pasikalbėjimų metu.

Politikai mano, kad Amerikos vyriausybė vėl stovi prieš naują sprendimą Vietnamo kare. Esą Vietname gali būti padaryta bombardavimų pertrauka, mažiausiai apribota lėktuvų puolimai.

Bet tam yra priešinga ne tik Pietų Vietnamo vyriausybė, bet ir JAV karinė vadovybė Vietname, nes iš patirties žinoma, kad kiekvienų bombardavimų pertrauką priešai yra panaudoję pasirošimui naujiems puolimams. Štai McNamara ir buvo nuvykęs į Vietnamą aptarti padėtį ir patir-

ti galimumus bombardavimams sulaukyti.

Apsisaugoti nuo netikėtų, teisingiau — nuo naujų priešų atakų, kuriuos gali padidinti sumažinus orinius puolimus, kaip atrodo, amerikiečiai nori sustiprinti sausumos karines jėgas. Gen. William C. Westmoreland, spaudos pranešimais, gynybos sekretoriui McNamara pareiškė, jog tikram karo laimėjimui reikia siųsti į Vietnamą daugiau karinių jėgų, mažiausiai bent 100,000 kareivių. Tuo metu būtų sustiprintas Vietname amerikiečių armijos, turinčios apie 500,000 karių.

Karinių jėgų padidinimo taip pat reikalauja iškilusios fronte naujos sąlygos. Ryškėja, kad komunistai labai sustiprino savo puolimus žemėje ir sov. naujais ginklais didina amerikiečių nuostolius. Neseniai komunistai pradėjo fronte naudoti sovietų atgabentą naują prieštankinę patranką, kurios sviediniai pramuša net 11 colių plieno sienas.

Jei Amerikos vyriausybė apsispręs sulaukyti oro puolimų, tai ji atsidurs prieš naują politinę riziką. Bet atrodo, kad amerikiečiai bandys apsaugoti nuo netikėtų, padidindami fronto sausumos jėgas, o kartu teks jiems stebėti, ar tikrai sovietai padarys kokių naujų žvejimų prie paliaubų tuo atveju, jei Vietname prasidėtų nauja orinio karo pertrauka. Viena kita savaitė turės parodyti, kiek Maskvos nuostūmumas buvo tikras, kai sov. premj. Kossyginas atvyko į Grassboro konferencijai su prez. Johnsonu.

PAVERGTIEMS PABUGO RODYTI VAKARŲ PASAULĮ

Birž. 25 d. buvo žymi diena televizijos istorijoje: pirmą kartą buvo atlikta "kelionė aplink pasaulį per dvi valandas." Iš tikrųjų žiurovai turėjo progos "pabuvoti" penkiose kontinentuose net po kelis kartus ir matyti tuo pačiu metu vykstančio gyvenimo vaizdus.

Amerikoje tas įvykis mažokai tebuvo iš anksto išgarsintas, o pačią "kelionę" dieną jis dar buvo nustelbtas domėjimosi čia vykusiomis Kossygino konferencijomis. Bet Lietuvoje to "pasivaikščiojimo po pasaulį" buvo laukiama jau keli mėnesiai. Ne tik todėl, kad visiems buvo žinomi numatoma programa, patvirtinti, kas dedasi kitur, o ir dėl to, kad visam "Rusijos blokui" tų vaizdų rodymo vyriausias organizatorius turėjo būti lietu-

vis — jaunas (32 m.) radijo ir televizijos inžinierius Henrikas Juškevičius, pereitą rudėnį pakviestas Tarptaut. Radijo ir Telev. organizacijos (Internacionalinės) direktoriumi Prahoje.

Ši "intervizija" organizuojama televizijos programų pasikeitimų visoje Rusijos įtakos srityje, vadinamame Rytinės Europos "socialistiniame bloke." Visas tas blokas dalyvavo "pasivaikščiojimo" rengime. Buvo numatyta perduoti visa elė momentų ir iš tų kraštų tos dienos gyvenimo, ir visa "kelionė" turėjo būti rodoma taip pat ir tuose kraštuose, taigi turėjo būti matoma ir Lietuvoje.

Tačiau beveik pačiose tos "kelionės" rodymo išvakarėse Maskva atsisakė joje dalyvauti. Maskvos igidžiai tebė-

ra privalomi ir visam tam "socialistiniam blokui", taigi visa "intervizija" iš dalyvavimo toje programoje iškrito: televizijos objektui "nebeužsuko" į tuos kraštus, o siųstuvai neberodė tiems kraštams, kas buvo rodoma visuose laisvo pasaulio kraštuose.

Lietuvoje tik birž. 27, antrą dieną po įvykio, "Tiesa" teikėsi paaiškinti, kodėl ta lauktoji ir tos pačios Tiesos garsintoji programa nebuvo matoma. Esą, "ryšium su Izraelio agresija prieš arabų šalis, JAV, Anglijos ir vakarų Vokietijos radijo ir televizijos vykdo sąmoningą šmeižto kampaniją prieš arabų šalis ir Tarybų Sąj. bei kitų socialistinių šalių politiką". Todėl "tarybiniai žmonės" negali bendradarbiauti su televizijos organizacijomis, kurios "šlykščiai iškreipiančios tiesą, teisinančios žudikus ir tautų laisvės smaugėjus".

Bet "užuojauta arabams" čia buvus tik skubomis pasigauta pabėgimo priedanga. Tikra to pabėgimo priežastis bus buvus ta, kad, įsižiūrėję, ko tame "pasivaikščiojime po pasaulį" bus galima pamatyti, Maskvos politrukai išsigan-dė ir nutarė, kad savo pavaldiniams jie negali to rodyti. Nors iš tikrųjų toje programoje nebuvo nieko apstulbinančio, o tik tuo pačiu metu vykstančio gyvenimo momentai (ne iš anksto nufilmuoti), bet politrukams vistiek buvo nedrąsu leisti savo indoktrinuojamiesiems žmonėms tai pamatyti.

Turėjo progos ir tie politrukai parodyti savo pačių pasirinktą pavyzdinį, gerai mechanizuotą kólechozą. Bet tie patys kolchozininkai būtų galėję bent trejetą minučių "susitoti" ir viename Wisconsin ukyje, privačiame nedideliame ukyje. Ir galėjo pamatyti, kad ir ne kolchozas gali būti taip mechanizuotas, kaip net ir pavyzdinčiausias kolchozas nei svajonėse nebūvo įsivaizdavęs.

Tokių ir daugelio kitų panašių palyginimų galimybės Maskvos politrukams turėjo pasirodyti per daug rizikingos, ir jie nutarė pabėgti. Entuziazmas dalyvauti jiems jau buvo praėjęs daug anksčiau, nes šios programos garšinimas pastaruoju laiku jau buvo nutilęs dar gerokai prieš žydų arabų susirėmimą. Jei ne tas susirėmimas, jiems būtų tekę bėgti iš programos, pasiteisinant gal tik kokiomis nors "technikinėmis kliūtimis." Dabar pasigavo, nors ir "baltais siulais siuta", politiška pasiteisinimą... Ir Lietuvos neišleido pasidaryti pasaulį. (E)

— JAV važiuotojų ir kitose nelaimėse trijų dienų savaitgalį (liepos 4 d.) žuvo 722 žmonės. Tai rekordinis žuvusių skaičius. Aukų skaičius buvo didesnis 118 nei tomis dienomis praėjusiais metais.

— Izraelio - arabų kraštų trumpam kare žuvo 11,000 arabų (Jordanas - 6,094 ir Egiptas 5,000). Kiek žuvo Syrijos, nepaskelbta. Žydų žuvo 730. Tuo būdu arabų yra žuvę 15 kartų daugiau nei žydų.

JUNGTINIŲ TAUTŲ SAUGUMO TARYBA

SUSIRUPINO BESIKARTOJANČIOM KOVOM. VID. RYTUOSE

Praėjusį šeštadienį Suezio kanalo srityje atsinaujino smarki kovos tarp Egipto ir Izraelio karių. Šiame susidurime pirmą kartą dalyvavo Egipto lėktuvai. Egiptiečiai teigia, kad juos puolė šeši žydų lėktuvai ir bombardavę Port Saidą ir Port Fuadą, kurie yra abipus kanalo prie Viduržemio jūros. Kairo radijas pranešė, kad buvo sunaikinta keli žydų šarvuočiai. Esą, Izraelio kariai norėję įsivaldinti svarbiuos kanalo vietas prie Port Fuado, bet buvo atmušti.

Šiom naujom kovom buvo sulaužyta paliaubos, kurių sąlygas nustatė Jungt. Tautos ir abidvi pusės buvo jas priėmusios birželio 10 d. Iki šiol Jungt. Tautų pilnatis negalėjo rasti sprendimo taikai atstatyti. Kartojantis kovoms skubiai buvo sukviešta J. T. Saugumo Taryba padėčiai ap-svarstyti ir užkirsti kelią naujiems susidurimams. Numatoma, kad Suezio kanalo sritį pasiūsi J. T. stebėtojus, kurie stovėtų tarp Egipto ir Izraelio dalinių.

— Hanoi radijas pranešė, kad širdies smūgiu mirė Šiaurės Vietnamo generolas Nguyen Chi Tanh. Jis vadovavo Šiaur. Vietnamo politikai ir komunistų karinėm jėgom. Jo įpėdiniu numatytas gen. Tran Tho.

— Rugsėjo mėnesį į JAV armiją numatoma pašaukti 25 tūkstančius naujokų. Rugsėnio mėn. bus pašaukta 29,000 karių. Naujai pašaukti pakeis atsitarnavusius, kurie iš kariuomenės paleidžiami.

— Amerikos vyriausybė nusprendė vėl duoti Graikijai karinę pagalbą. Ji buvo nutraukta pakeitus krašto vyriausybę. Karinės pagalbos atnaujinimas Graikijai turi ryšio su sovietų kariniu tvirtinimosi Adrijos jūros uostuose, kurie priklauso Jugoslavijai.

— Amerikos karinė vyriaus-

sybė susirupino, jog Vak. Vokietija numato sumažinti kariuomenės skaičių iš 460,000 į 400,000. Valstybės Departamentas mano, kad Vokietija neturi mažinti savo kariuomenės prieš tai nepasitarus su NATO nariais.

— JAV gynybos sekr. R. S. McNamara vyksta į Vak. Vokietiją tartis su vyriausybe dėl numatomo kariuomenės sumažinimo. Manoma, kad Vokietijai sumažinus kariuomenę bus susilpninta NATO fronto pajėgumas ir jo vaidmuo.

— Hongkonge per kiniečių komunistų sukeltas demonstracija laike dviejų dienų buvo užmušti šeši policininkai ir trys demonstrantai.

Komunistai kursto mokinius ir studentus demonstruoti prieš "britų fašistus". Nauji demonstrantai į Hongkongą atplaukia iš komunistinės Kinijos. Jie padeginėja automobilius, busus ir daug krautu-ves.

— Rytų Vokietijoje Magdeburgo mieste geležinkelio stoty. traukiniui užvažiavus ant gazoninio vagono, kilo garsas. Tą nelaimę žuvo 79 žmonės.

— Columbus, S. C. mirė Mrs. James Ripley Westmoreland, gen. W. Ch. Westmoreland motina, sulaukusi 81 m. amžiaus. Kaip žinoma, gen. Westmoreland yra JAV ginkluotųjų jėgų vadas Vietname. Jis buvo iš ten atvykęs dalyvauti savo motinos laidotuvėse.

— JAV apsisprendė padėti Konge Mobutu vyriausybei išsilaikyti. Kovai su kilusiais krašto neramumais Amerika pasiuntė lėktuvų. Komunistai susidariusią padėtį siekė panaudoti savo tikslams. Šia pagalba Amerika sustiprins savo padėtį Afrikoje.

— Į Egipto uostus vėl atplaukė sovietų laivai su naujais ginklais ir krovinių.

TEISINGA NUOMONĖ APIE LIETUVOS AUKSĄ

Londono "City Press" 1967 m. birželio 8 d. vedamųjų straipsnių puslapyje įdėjo Alan Brighty straipsnį "A Plea for Baltic Gold". Išdėstęs Anglijoje gyvenančių Baltijos valstybių piliečių kreipimosi į parlamento turinį ir to kreipimosi priežastį, autorius pareiškė tokią gūmonę:

"Betgi šis auksas priklauso Latvijos, Lietuvos ir Estijos tautoms ir yra laikomas jų vardu. Jos Didenybės vyriausybė nepripažino Sovietų Sąjungos okupacijos tuose kraštuose ir jų aneksijos.

"Be to, mūsų vyriausybė nepripažįsta sovietų pretenzijų į tą auksą ir jau daug kartų yra atmetusi sovietų reikalavimus perkelti tą auksą Sov. Sąjungos valstybinio banko sąskaiton.

MUSŲ SUSIVIENIJIMAS VISADA EINA KARTU SU VISA LIETUVIŲ VISUOMENE

ASTUONIŲ DESIMČIŲ METŲ PRAEITIS ĮRODĖ SUSIVIENIJIMO GAJUMĄ

Mes kalbame apie ypatingus lietuvių, gyvenančių už savo tėvynės sienų, didžiuosius uždavinius. Ir pirmoje eilėje reikalaujame iš savo veikėjų ir plačiosios visuomenės vieningumo. O vieningumo mes galime pasiekti vienu keliu, kai gerbsim sveiką įsitikinimą, kai busime solidarios ir pasirenge vardan didžiųjų tikslų, kuriuos turime prieš savo akis, suderinti savo mintis, troškimus su tų pat gerų patriotų lietuvių nusistatymais, kurie gal but turi skirtingas pažiūras, bet tebėra mums artimi.

Naujas veikėjas, kuris ateina į Susivienijimą, o tokių mes turime kiekvieną metų, randa tai visa, kas yra svarbu ir būtina bendrame darbe. Juk ne dėl kokių kitų priežasčių mūsų Susivienijimas pasidarė didžiausia fraternalinė lietuvių organizacija, kaip tik todėl, kad sugebėjo visus sujungti bendram tautiniam darbui. Solidarumas ir svetimoms nuomonėms gerbimas buvo ir šiandien tebėra kilnios Susivienijimo tradicijos.

REIKŠMINGAS ŽYGIS KULTURINĖJE IR VISUOMENINĖJE SRITYJE

Pastaraisiais metais atgaivinta Tautinė Fondacija, jos tikslas Susivienijimo nariams gerai žinomas. Tautinė Fondacija turi svarbiausią šiais laikais tikslą sustiprinti lietuvių kultūrinę, mokslinę ir meninę veiklą. Šiam tikslui Susivienijimas pakvietė savo veikėjus telkti lėšas ir pagelbėti organizacijai atlikti tuos ypatingai svarbius uždavinius, kuriuos ji visa jėga dabar pastatė veiklos priešakyje. tie kvietimai buvo daugumos Susivienijimo veikėjų labai karštai palaikomi. Jau pačioje pradžioje gauta iš daugelio kuopų, apskričių ir atskirų asmenų auksas.

GERAS VEIKĖJAS, VEIKLI KUOPA RUPINASI GAUTI SLA TAUTINĖS FONDACIJOS DAUGIAU RĖMĖJŲ

Paskelbtose SLA Tautinės Fondacijos Taisyklėse randame, jog kiekviena kuopa, kiekviena apskritis ar pavieniai asmuo, paaugkęs SLA Tautinei Fondacijai šimtą dolerių turi gauti SLA Tautinės Fondacijos Garbės Rėmėjo vardą.

Šį vardą jau turi nemaža asmenų. Bet svarbiausias mūsų uždavinys surasti kiek galima daugiau šimtininkų, daugiau Garbės Rėmėjų. Tuo būdu mes iš karto sustiprinsime savo pradėtą kilnią akciją — Tautinę Fondaciją!

Suprantama, kad kuopų susirinkimuose atsakingi veikėjai, kurie rūpinasi savo kuopos sekminga veikla, pasistengs paskatinti visus, kas tik gali, pasidaryti Garbės Rėmėju. Labai bus gražu, jeigu kuopos ar apskriečio susirinkime ir pobuvyje bus iškeltas Tautinės Fondacijos reikalingumas. Mūsų darbas bus sekmingas, jeigu tik turėsime gerus norus.

ISLAKSTĖ...

Likus jau tik porai mėnesių iki bolševikinės revoliucijos Rusijoje garbinimo metų pabaigos, sukaktuvinį renginių gausa Lietuvoje sutirštėjo iki persisotinimo.

Paskutinę birželio savaitę į Vilnių buvo sušaukti 83 chorai, 82 "kaimo kapelos," iš viso per 9 tūkstančius žmonių, kurie buvo rengiami liepos 1 dienos jubiliejiniam koncertui. Koncerto turinys ir forma — išsiaiš "socialistiški," tai yra, bolševikinę revoliuciją garbinantieji dalykai.

Į tą muziką įjungiami ir gegužės mėnesį katedros bokšte įrengti iš senų Lietuvos bažnyčių surinkti varpai... Draugų rengiamos ir sportininkų varžybos. Rengiama karnavališka eisenos. Birželio 30 d. atidaryta "liaudies dailės" paroda, kurioje dalyvauja 413 "liaudies dailės meistrų."

Pirmą chorų repeticijų dieną paašikėjo, kad "estradoje per daug tuščios vietos": gero kado dalis choristų, patekusių į Vilnių, išsilaikstė po miestą

ky jų tebeturį. Šie, esą, nusi-pelno, kad jų reikalu būtų atskirai pasirūpinta. (E)

pasidomėti ne taip labai revoliucingais dalykais... Turėjo būti griebtasi griežtesnių priemonių — drausmės, kad "revoliucijos garbintojai" būtų sulaukyti nuo nukrypimų. (E)

VYKS PADĖTI IZRAELIUI

Hightomn, N. J. veikia žydų stovykla (kur žydų jaunuo-liai ruošiami padėti Izraeliui. Stovykla numato suteikti 1000 savanorių, padėti Izraeliui

Give to the U.S.O. — not for what it will do for you, but what it means to them. Give because 3% million Americans need the friendship and services, clubs and shows that U.S.O. provides. Give through your United Fund or Community Chest.

Someone you know needs U.S.O.

IS HE ON YOUR CONSCIENCE?

SLA PILD. TARYBOS METINIO SUVAŽIAVIMO,
IVYKUSIO 1967 M., BALANDŽIO-APRIL
12-16 D., NEW YORKE

PROTOKOLAS

SLA prezidento raportu tęsinys

rupesniu ir meile dirbti dėl mūsų tautos gyvinių reikalų. Šie tikslai yra aiškiai nurodyti SLA Tautinės Fondacijos statute. Plačiau apie fondacijos veiklą ir taip reikalingą informaciją literatūrą apkalbėsime atskirame SLA Tautinės Fondacijos Globėjų posėdyje, kuris bus suauktas čia pat New Yorke, šio Pild. Tarybos suvažiavimo metu.

SLA POILSIO NAMŲ REIKALU

Jums jau žinoma, kad SLA turėtų savo poilsio namus Atlantic City, miestui pareikalavus turėjo parduoti miesto valdybai, nes miestas padarė naujus miestų pertvarkymo planus ir į tą jų planą įėjo ir tas rajonas, kuriame turėjome savo namus. Tiesa, parduodami poilsio namų mes nuostolio neturėjome, bet dar šiek tiek uždirbome, tačiau gerai žinome, kad SLA nariai pageidauja, kad įsigytume naujus namus. SLA Pild. Taryba įgaliavo mane ir sekretorę rupintis įsigyti kitus poilsio namus prie Atlanto okeano. Iki šiol buvo apžiūrėta keletas namų, tinkančių Susivienijimo reikalams ir apie tai pranešime, kuomet pateiksime SLA Nuosavybės Komisijos raportą.

Kalbant apie SLA poilsio namą, Atlantic City, turiu omenyje vietą, kur vasaros laikų turėtų progos susitikti mūsų organizacijos nariai, ypač jaunimas. Gerai žinau, kad visi Pild. Tarybos nariai supranta, jog SLA gyvybinis reikalas yra nauji nariai. Susivienijimas turtingas pinigais, bet jis turi būti turtingas ir nariais. Yra svarbu suinteresuoti jaunąją kartą. Tą galėsime atlikti tik tada, jei jaunimui suteiksime gerų progų susitikti ir tinkamai bei gražiai pabendrauti prie Atlanto vandenyno ar Chicago ežerų. Už tai mūsų Susivienijimui yra reikalinga turėti ne vien poilsio namus Atlantic City, bet ir daugiau patogių ir gražių vasarviečių, kur jaunimas galėtų suvažiuoti, sportuoti, stovyklauti, poilsiauti ir kartu sentis stiprybės iš savo organizacijos, matydami, kokią prasmą nauda ji neša.

Praeitį parodė, kad ir finansiniai tokių vietų turėjimas Susivienijimui išėjo naudon, kaip pavyzdį galima paimti paskutiniuosius SLA poilsio namus Atlantic City.

DALYVAVIMAS A. L. T.

Nuo pat Amerikos Lietuvių Tarybos įsikurimo mūsų Susivienijimas dalyvauja jos veikloje ir turi savo atstovus direktorių ir valdyboje. Man tenka garbė būti ALTo valdyboje ir ten solidariai dirbti kartu su kitų patriotinių grupių nariais.

Praeitais metais kartu su kankuriais Pild. Tarybos nariais dalyvavome metiniame direktorių suvažiavime ir valdybos posėdyje.

Turiu konstatuoti, jog ALT pasižventusiai ir sąžiningai dirba mūsų tautos išlaisvinimo reikaluose, todėl Susivienijimas Lietuvių Amerikoje skaito sau už pareigą dalyvauti ALT veikloje ir kartu kovoti ir dirbti už laisvą Nepriklausomą Lietuvą.

SANTYKIAI SU PILD. TARYBA IR SLA KUOPOMIS

Man yra malonu pranešti, kad SLA kuopose nariai gražiai sugyvena ir jų santykiai su Pild. Taryba yra labai geri. Tą patyriau sekdamas mūsų kuopų veiklą bei dalyvaudamas jų parengimuose. Man teko atlikti daug susirašinėjimų su SLA veikėjais ir iš gausių jų laišku susidariau gerą nuomonę apie veiklą kuopose. Tiesa, ima laiko į tuos laiškus atsakyti, bet tą atlieku mielai, nežiurint kartais ir savo nuovargio, nes gerai žinau, kad tas išėmą Susivienijimui į naudą.

SLA Pild. Tarybos nariai savo tarpe irgi gražiai sugyvena ir vieningai dirba, todėl man, kaip prezidentui, tas sudaro ypatingą malonumą ir palengvina vadovauti organizacijai. Turiu padėkoti "Tėvynės" redaktoriui A. Sodaičiui už širdingą bendradarbiavimą visuose SLA darbuose. Prie gerų santykių palaikymo daug prisideda ir centre dirbantieji, ir turiu pripažinti, kad praeitis seimas gerai padarė, kad nutarė leisti pakelti centro tarnautojams algas.

CENTRO TARNAUTOJŲ ALGŲ PAKĖLIMAS

Praeitais poseiminis Pild. Tarybos suvažiavimas pavedė man ir sekretorei, pagal mūsų nuožūrą, pakelti centro tarnautojų algas. Liepos 25 d., 1966 m. atvykau į SLA centrą ir čia su sekretore B. Pivaronas aptarėme individualiai kiekvieno tarnautojo reikalą ir atitinkamai padidino jų visų algas. Tą būtinai reikėjo atlikti, nes New Yorke pragyvenimas yra gana brangus, aukšto lygio, o įvairios kainos kasmet vis kyla. Kylančioms kainoms ir ateityje teks Susivienijimui prisitaikinti prie besikeičiančių gyvenimo sąlygų.

Kalbant apie Susivienijimą, jo veiklą ir aktualius reikalus yra svarbu, jog apie Susivienijimą būtų kuo plačiausiai rašoma ne tik "Tėvynėje," bet ir mums draugingoje spaudoje. Kiek man laikas ir aplinkybės leido, rašiau įvairiais klausimais į "Tėvynę" ir kitus laikraščius. Tenka pareikšti pageidavimas, kad ir kiti Pild. Tarybos nariai ir SLA veikėjai dažniau rašytų apie mūsų Susivienijimą, išskeldami jo reikšmę ir suminėdami atliktus darbus.

Šia proga noriu priminti, kad gavau daugelį pakvietimų atsilankyti į kuopų ir apskričių parengimus bei suvažiavimus ir tenka apgailestauti, kad negalėjau jų visų pageidavimų išpildyti, nes neturėjau tiek laiko. Daugely atsitikimų pasunčiau sveikinimus, kartu paragindamas nepalsti dirbti mūsų mylimam Su-

sivienijimui.

SLA 57 kuopa, Worcester, Mass. rengė SLA 80 metų sukakties minėjimą. Į šį minėjimą nuvyko mūsų naujoji išdininkė E. Mikuziūtė.

Mirus šviesios atminties buvusiai išdininkei Norai Gugienei ir Įstatų Komisijos pirmininkui Dr. A. Montvidui, Chicagoje, mano įgaliavimu ir prašymu šiose laidotuose Susivienijimą atstovavo mūsų Daktaras Kvotėjas Dr. S. Bležis.

Abu Pild. Tarybos nariai savo pareigas atliko gražiai, už ką jiems Susivienijimo vardu tariu širdingą ačiū.

PAKEITIMAI SLA ATSKAITOMYBEJE

Man, kaip organizacijos prezidentui, daug kartų tenka tartis su Pild. Tarybos nariais dėl organizacijos visų reikalų tvarkymo, įskaitant knygvedybos - atskaitomybės vedimą ir santykių palaikymą su valstybių Insurance departamentais.

Toks pasitarimas minėtais reikalais įvyko vasario 25 d., 1967 ir to pasekoje prieita prie vieningo supratimo, kad reikalingi padaryti tam tikri pakeitimai. Tuo reikalu plačiau pakalbėsime ratifikuojant priimtą rezoliuciją, kuri įpareigoja mane vykinti rezoliucijoj padarytus - pravestus nutarimus, kurie sykiu liečia ir aktuarinę pagalbą.

Šis Pild. Tarybos suvažiavimas tęsis keturias dienas ir jei neišspręsimė visų reikalų, tada posėdžiausim ir penktą dieną. Turėsime aptarti ir išspręsti daug reikalų, todėl noriu palinkėti visiems Pild. Tarybos nariams našaus ir sėkmingo darbo naudai mūsų visų brangaus Susivienijimo." Šiuoimi baigė savo raportą SLA prez. Povilas P. Dargis.

Po įvairių paklausimų ir išsamos prez. P. P. Dargio paaiškinimo, E. Mikuzis įnešus, adv. S. Bredes parėmus ir dr. S. Biežiui papildžius, kad raportą priimti su nuosirdžia padėka prezidentui už jo taip rupestingą darbą mūsų organizacijai, prezidento raportas su papildymu vienbalsiai priimtas ir visi atlikti darbai ratifikuoti.

Prez. P. P. Dargis Pild. Tarybos suvažiavimo pirmą sesiją uždarė 1 val. popiet pranešdamas, kad antroji sesija įvyks 2 val. popiet, šioje pat vietoje.

ANTROJI SESIJA

Prez. P. P. Dargis SLA Pild. Tarybos suvažiavimo antrą sesiją atidarė 1967 m. balandžio 12 d., 2 val. popiet, Sheraton viešbuty, kambarys 1202, New York, N. Y.

Prezidentas P. P. Dargis atidaręs posėdį visus Pild. Tarybos narius supažindino su aktuaru R. E. Bruce, pateikdamas trumpas žinias apie jo gyvenimą, specialybę, darbus ir veiklą, ir pranešė, kad jis yra numatytas pasamdyti SLA aktuaru, kartu paprašydamas Pild. Tarybos narius pateikti klausimus ir pa-

—: DAINORELIS —:

SIANDIEN GERSIU

Siandien gersiu
Uliavosiu,
Rytoj šventa
Išmiegosiu.

Rytoj šventa
Išmiegosiu,
Kur ketinom,
Ten nujosim.

Zaliom lankom
Raiti jostim,
Nemunėliais
Plaukte plauksim.

Ir priplaukėm
Aukštą kalną,
Ant to kalno
Žalia liepa.

Ant to kalno
Žalia liepa,
Po ta liepa
Saitinėlis.

Po ta liepa
Saitinėlis,
Ten seselės
Burną prausė.

Ten seselės
Burną prausė,
O bernėliai
Žirgus girdė.

siulymus mūsų organizacijos atskaitomybės bei apdrandų reikalais.

Po to prez. P. P. Dargis paprašė sekretorę B. Pivaronas atlikti Pild. Tarybos narių vardošaukį.

7. Sekretorei B. Pivaronas atlikus vardošaukį paaiškėjo, kad šioje sesijoje, kaip ir pirmoje, dalyvauja visi Pild. Tarybos nariai ir sudaro kvorumą.

Be to, šioje sesijoje dalyvauja aktuaras R. E. Bruce, Consulting Actuary.

8. Dr. S. Biežiui įnešus, E. Mikuzis parėmus, vienbalsiai nutarta ratifikuoti vasario-February 25, 1967 metų krivulė aktuaro reikalų.

9. Prez. P. P. Dargis paprašo aktuara R. E. Bruce tarti savo žodį.

(Bus daugiau)

GRIAUČIAI MEDYJE

Tai buvo apie 1880 m. spalio mėn. Džiugų sodžiaus gyventojas Juozas Žasinas pirko Buvainių miškų urėdijoj nudžiuvusių medžių kurui. Žasinas buvo gudrus. Jis vis taip nuperka jau sausius, nudžiuvusius medžius, Mat, jie pigūs. Paskui pasidaro iš jų įvairios medžiagos: statinėms, geldoms, skobniams, samčiam ir kitiems indam.

Dabar tu medžių pripirko. Ankstyvas ruduo. Pasiėmė abu sunus ir dar vieną pasisamdęs, išvyko kirviais ir piuklu nešini už keturių-penkių varstų mišką. Gilumoje rado daug nudžiuvusių, ypač apušinių medžių. Pakraščiai jau kitų buvo išgrobstyti, tai teko eiti miško gilumon.

Kirto vieną dieną, kitą ir, dar pasistumėję toliau, surado nepaprasto storio nulaužtą apuše. Trys vyrai, rankom susikibę, vos galėjo jos liemenį apimti. Matyt, jau seniai tai buvo perkuno perkirsta; gi žemyn nukritusi ant žemės viršutinė dalis visai supuvusi. Žasinas sako:

— Iš tos medžiagos jau nebus kaž ko, matai, sutruksėjusi, bet geri trys vežimai sausų malkų.

Ir pradėjo jie, aplink eidami su kirviais, kur galėdami, kirsti ir piuklu plauti. Nebuvo jau taip sunku, tik tas priėjimas! Medis patręšęs, tai, gerokai pasidarbavę, pagaliau tą milžiną pagriovė. Apušinis stuobris, kai virto, tai ir išsisklėdė. Ir kas? Pasirodė žmogaus griaučiai, ir kaulokė išrėdėjo...

PRANAS NARVYDAS

Vyrai iš karto nusigando. Paskui pradėjo tartis, ką reikės daryti. Nenorėjo net eiti to medžio dabar eiti. Nutarė eiti į Linkaičius pas seniūną Katilių. Seniūnas, išklausęs jų pasakojimo, nusprendė, kad reikia policijai pranešti. Kadangi Joniškis yra svarbesnis, tai ten policijai ir buvo pranešta.

Atvyko visa virtinė raudonsiulių, kaip juos žmonės vadinavo. To nepaprasto radijo radėjai turėjo juos nuvesti į Bivainių mišką. Paskui juos nusekė keletas smalsuolių.

Policininkai tuos griaučius iškrupėdė iš medžio puvesių. Viskas buvo sutrunėję. Buvusi odinė terba ir joje, matyt, buta popierinių pinigų, gal kokių dokumentų, o tai viskas buvo sutrunėję nebeatpažįtamai. Berausiant tą terbą, iš jos pabiro geros riešukės sidabro. Pasirodo, tai buvę lenkiški trigražiai, už kuriuos dabar žydai duodavo po du, tris rublius. Žasinas kremtasi:

— Na, ar aš ne veršis buvau, ar negalėjau aš tą terbą pakratyti? Nei griaučiai būtų ką padarę, nei ką. Mat, kvalėlis.

Dabar žandarai, susisėmę pinigų, apklausinėjo ten esančius, ar kas ką nors nežino. Tačiau niekas nieko nežinojo. Surašė protokolą ir iškeliavo savais keliais.

Po visą apylinkę pasklido visokie gandai. Sako, rasta daug auksinių ir sidabrinų pinigų ir šiaip visokių gėrybių...

Ėmė ilgą laiką, kol gyventojai įsitikino, kad ten jokių auksinių visai nebuvo, tik gera sausą sidabriuką, o popieriniai buvo visai supuvę.

Tam šturmui kiek apimtus, iš lėto pradėjo tos tragiškos istorijos lapai atsiskleidinėti. Įžiūrėta supuvusio odinio diržo varinėj sagoj įbrėžtus žodžius — Vladislav Šeškevič. Per senesnius žmones sužinojta, kad ne pertoli nuo to miško prieš kiek metų Šeškevičiai valdė nedidelį dvaruką, polvarką. Šeškevičiai ten tikrai yra gyvenę, nes atsirado katrie pas juos buvo bernavė, dabar jau senukai vyrai. Tomas Buga sakėsi 3 metus ten tarnavęs.

Girdi, apie 1860 m. pas juos tarnaujant, budavę rengiami baldai, — čia vardinės, čia kokių šventųjų atliadai. Talgi, suvažiuodavo daug svečių — vis tokie nematyti, patyliomis vis šnekučiuodavosi ir vis lenkiškai. Bet tuo kart samdinams apie tai nerupėjo. Jie ponai, jie lenkiškai šnekasi!...

Kai prasidėjo lenkmetis, tai Šeškevičių abu sunys kaž kur dingo.

Senasis Šeškevičius dar ukininkavo kurį laiką, bet po to sukilimas pradėjo nesisekti, ir maskolių visur primarėjo. Kai po Kuršėnais sukilėliai buvo sumušti ir išsklaidyti po miškus, tai, matyt, iš į nelaisvę palmtų buvo išgauti, kad sukilime yra įsivėlę ir Šeškevičiai. Atjojęs burys raitelių, kuriuos visi žmonės vadindavo kazokais, sužmė se nuosius Šeškevičius ir sumuštus išvežė į Joniškį, o iš ten į Šiaulius, o tolesnis jų likimas nežinomas.

Ukyje pasiliko jau musenės Stasiulis, kuris pas juos jau ilgai buvo tarnavęs. Dar iš pradžios žandarai atvykdavo įsekti jaunųjų Šeškevičių. Vėliau tas palivarkas perėjo į kitų rankas ir laikui bėgant, Šeškevičiai buvo visai pamiršti.

Kai ties šiaisiais vadinami "metėžnikai" buvo išsklaidyti, tai Vladas Šeškevičius su tuzinu vyrų pasitraukė į savo žinomas apylinkes ir tikėjosi iš savo dvarėlio gauti paramos, ypač maistu. Maskoliai per savo šnipus susėkė tą burį ir pradėjo juos be atodairos persekioti.

Pirmame susikirtime su rusiais Vladas Šeškevičius butrus neteko dviejų vyrų ir keletas buvo sužeisti, pakliuvusių į nelaisvę. Vladas, išsigandęs, nežinojo kur dėtis. Pas jį buvo visos šiaulių apskrities sukilėlių lėda — apie 10 tukstančių rublių ir kiek lenkiškų sidabriukų. Be to, ir sąrašas svarbesnių asmenų bei vietovių.

Nors tai buvo slaptyvardėms rašyti vardai, bet maskoliai tai paėmę galėtų išskiruoti ir tuo būdu žutų daug žmonių. O tas viskas labai įaudino Vladą. Jį išgelbėjo tai, kad gerai žinojo visą apylinkę ir tas miškas buvo jam gerai žinomas. Juk žiemos metu ne kartą buvo buvęs medžioklėje.

Dabar, kovodamas daugiau negu už gyvastį, atsiminė kai buvo jauni, po mišką besitranskydami, buvo suradę nulaužtą storą apuše, kuri turėjo kiaušų vidurį, ir jie ne kartą žaizdami ten buvo įlipę pasislėpti. Vėlavos ir patraukė ta

kryptimi. O ten toluomoje jau girdėjosi šūviai, maskolių šūkavimai.

Surado porą medžio šakų, jomis įlipo į to stuobrio viršų, o tas šakas nubloškė į šalis, kad rusikai nesuprastų. Su kojom kiek puvėsius patrypes, numigo iki pažasčių. Po kiek laiko netoli pasigirdo maskolių keikimai, bet pabėgėlio nepagavo. Pakliuvę maskoliai į nelaisvę, kankinami nurodė, kad jų vadas Šeškevičius tikrai ta kryptimi pabėgo.

Vladas, girdėdamas maskolių triukšmą, dar labiau stengėsi nuslinkti į to išpuvusio medžio vidurį. Dar patyrypėjęs visai pasinėrė puvesiuose. Praėjus gerokam laikui ir murtilus maskolių balsams, jis bandė keltis į viršų. Juo labiau jis kojomis stengėsi kur užsikabinoti, tuo gilyn slinko to medžio vidurinė.

Tas stuobris buvo apie penkiolikos - šešiolikos pėdų aukščio. Jis persigando, pradėjo visomis jėgomis keltis į viršų, bet nepavyko. Nukrito į patį dugną. Dabar pradėjo šauktis pagalbos. Bet visi jau buvo nuo jo toli.

Meldėsi, apgailestavo savo kaltes. Taip praėjo naktis. Kai iš viršaus pasidarė kiek šviesiau, suprato, kad jau diena ir vėl pradėjo šauktis pagalbos. Taip jis prasikankino savaitę laiko ir visai nusilpo, tačiau prikimusiu balsu dar šaukėsi pagalbos, tikėdamasis stebuklo. Taip ir pasiliko medžio viduryje dešimtimetėmis.

Vėliau maskolių ir kitų buvo kalbama, kad Šeškevičius su pamišijomis pabėgęs į Prūsiją, Metama einant, visas reikalas buvo užmirštas, bei ža-

PAUKŠČIAI SUSIKALBA?

Teko pastebėti paukščių įdomius veiksmus. Yra rimtas pagrindas manyti, kad paukščiai tarp savęs susikalba, susitelkia ir atlieka suplanuotus veiksmus. Vieną paukščių sutartą darbą mačiau Lietuvoje, o antrą — Amerikoje.

Lietuvoje arti mūsų sodų buvo mažas upelis. Upeleliu vanduo tekėjo iš šaltinio ir iš arti esamo vandeninio malūno. Malūnui veikiant, upelį pakilęs vanduo išplaudavo šonuose aukštesnius krantus. Juose buvo matyt rudai mėlėvas molis, šlynu vadinamas. Vaikai iš to šlyno lopydavom paukštukus, žuikukus ir kitotokių žaislus. Saulėje išdžiovinoti jie budavo gan kieti.

Pavasarij atsiradusios kregždės iš to upelio pakraščiu imdavo molį ir lipindavo pastogėse lizdus. Vieną pavasarį, kuomet kregždės mūsų namo pastogėj baigė murinti savo namelį, iš kur tai atsikrdo drąsus žvirblis ir įlindo į tą kregždžių namelį. Galvą iškišęs garšiai čirškėdavo, bet į lizdą kregždžių neįlėjo.

Po kokio mėnesio, kuomet žvirblis buvo visai įsikūręs ir jau rengėsi perėti, vieną pavakarį atsikrdo didelis pulkas kregždžių. Jos visos iš upelio kranto paėmė į snapelius molio ir greit aklinai užmūrinė lizdą ir jame tupindus žvirblius.

Kregždės daugiau nepasirodant, po kelių dienų praardė užmūryto lizdo šoną ir jame radome tris kiaušinius.

Šitai taip netikėtai pavyko surasti griaučius medyje...

kus ir du negyvas žvirblius. Jie užlipintam namely, negaudami oro, uždušo.

Amerikoje įsikūrė tolosiai nuo miesto, arti ukų ir miškų. Savo sklypą aptvėrėme, kad gyvuliai nesugadintų mūsų medelių, gėlių ir daržus. Turėjom paprotį kasdien maisto trupinėlius lesinti įvairius paukštėlius. Jų čia buvo gana daug: mėlynai, juodi špokai, raudonom krutimėn dagilčiai ir kt. Žiemą jiems maistas buvo labai reikalingas. Prie lesyklos padėjom ir skardinę vandens. Paukšteliai atsigerdavo ir net išsimausydavo.

1964 m. pavasarį medžiama išskleisus lapus, atsirado daug parazitų. Jie netik medžių lapus sunaikino, bet daug pakenkė gėlėms ir daržovėms. Birželio pradžioj vieną pavakarį atsikrdo daug paukščių ir visi eilėje sutupė ant tvoros. Vienas jų pakildamas ir nutupdamas garšiai čirškė. Vairdas buvo įdomus. Po to mūsų darbe kasdien buvo matyt keili paukščiai, kurie sukinėjosi aplė augančias daržoves.

Rudenį kalmynai, kurie paukščių nelesindavo, skundėsi, kad jų daržovės paraitai visiškai sunaikino. Mūsų daržovės kirminų buvo nepaliesotos, gražiausiai užaugo. Tada supratom, kad minėtas paukščių šaukrydis buvo kaip ir jų sutarimas apvalyti mūsų daržą nuo parazitų.

Tiek daržovių apsaugojimas, tiek kregždžių kėlimas žvirblini leidžia manyti, kad paukščiai savo tarpe gali tikrai kalptai susišninti.

K. J. Pankauskas